

Dosarul nr. 2ra-919/19

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. : D. Dulghieru)
Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : N. Simciuc, O. Cojocaru, I. Țurcan)

Î N C H E I E R E

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Beriozchin Ana în interesele lui Josan Anatolie, Alexa Nina, Jordan Pavel, Ceban Vladislav, Musteață Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Josan Anatolie, Alexa Nina, Jordan Pavel, Ceban Vladislav, Musteață Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, intervenienți accesorii Școala Profesională nr.9, Primarul mun. Chișinău și Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului la locuință, obligarea înaintării demersului privind eliberarea ordinelor de repartiție,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de reclamant și menținută hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 17 martie 2017, Josan Anatolie, Alexa Nina, Jordan Pavel, Ceban Vladislav, Musteață Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana s-a adresat în

instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, intervenienți accesorii Școala Profesională nr.9, Primarul mun. Chișinău și Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului municipal Chișinău cu privire la recunoașterea dreptului la locuință, obligarea înaintării demersului privind eliberarea ordinelor de repartitie

În motivarea pretențiilor formulate au reiterat că, locuiesc în căminul pentru familia nr.2, amplasat în mun. Chișinău, str. I. Pelivan 30.

Acest imobil a fost dat în exploatare prin hotărârea Comitetului executiv orașenesc de deputați or. Chișinău nr.337 din 30 septembrie 1973 drept cămin pentru celibatari și a fost luat la balanța GPTU-33 a Uzinei de Tractoare or. Chișinău.

Reclamanții au invocat că prin hotărârea Comitetului executiv de deputați ai raionului Frunze nr.3/12 din 18 martie 1986, a fost schimbat regimul juridic al imobilului, în cămin pentru familie.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.795 din 2 august 1997, Școala medie tehnico-profesională nr.33 a fost reorganizată în Școala polivalentă nr.9, iar prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1371 din 17 noiembrie 2003 s-a reorganizat în Școala profesională nr.9.

În căminul dat locuiesc foștii angajați ai Uzinei de Tractoare, Școlii medii tehnico-profesionale nr.33, Școlii polivalente nr.9, a Școlii profesionale nr.9, ale altor instituții de învățământ împreună cu familiile acestora, în total 103 locatari și nici un elev.

În anul 2009 un grup de locatari al imobilului litigant s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Educației, solicitând anularea actului administrativ și obligarea să elibereze actele pentru privatizare, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2013, pretențiile acestora au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

În acest sens a susținut, că după examinarea cauzei notate, s-a constatat că imobilul dat este înregistrat greșit în Registrul bunurilor imobile ca construcție de învățământ și educație, iar astfel nu poate fi privatizat datorită acestei erori.

Ulterior, ÎS „Cadastru” a rectificat această eroare, fiind obligată pe cale judecătorească în acest sens. Iar în rezultat în Registrul bunurilor imobile, a fost radiată sintagma „de învățământ și educație” și în rubrica „modul de folosință” a fost înscris „construcție”.

La adunarea generală a locatarilor din 10 ianuarie 2017, s-a decis privatizarea spațiului locativ.

În rezultat, reclamanții s-au adresat Ministerului Educației, Culturii și Cercetării cu solicitare de a înainta demers către Consiliul municipal Chișinău, Direcția generală locativ-comunală și amenajare privind schimbarea statutului juridic al căminului pentru familia litigant în casă de locuit pentru domiciliere permanentă, totodată fiind solicitat pârâtului eliberarea acordului la privatizarea spațiului locativ indicat.

Prin scrisoarea nr.10/16-289 din 16 februarie 2017, Ministerul Educației și-a exprimat dezacordul vizavi de cerințele reclamanților, inclusiv prin prisma faptului că, anterior cerințelor acestora a fost obiect al unui litigiu judiciar examinat anterior, refuzând astfel soluționarea litigiului.

Prin scrisoarea nr.07-06/26 din 23 februarie 2017, Direcția generală economie și reforme patrimoniale a informat despre necesitatea înaintării de către proprietarul blocului a demersului corespunzător în vederea inițierii procesului de privatizare și a eliberarea ordinelor de repartitie.

Consideră reclamanții că refuzul Ministerului Educației este ilegal și neîntemeiat, încalcă drepturile constituționale ale acestora privind egalitatea în fața legii și autorităților publice, ilegal privează reclamanții de dreptul de a privatiza spațiul locativ consacrat prin Legea privatizării fondului de locuințe.

Or, obiectul litigiului din speță este diferit de cel examinat anterior, fiind reprezentat de alte pretenții pe care instanța trebuie să le judece, invocându-se totodată că în urma rectificărilor corespunzătoare din Registrul bunurilor imobile, obiect material al litigiului este construcție cu destinație locativă și nu construcție de învățământ sau educație și, astfel poate fi privatizat.

Reclamanții au menționat că nu dispun de alte locuințe, în procesul de privatizare anterior nu au participat și camerele în căminul litigios sunt unica lor locuință, aceștia având viza de reședință și achitând regulat serviciile comunale.

Prin cererea de concretizare a cerințelor finală, avocatul Beriozchin Ana, acționând în interesele reclamanților a solicitat recunoașterea dreptului reclamanților la locuință; obligarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării să înainteze demers Primarului general al mun. Chișinău privind eliberarea ordinelor de repartitie pentru domiciliere permanentă reclamanților, după cum urmează:

Josan Anatolie - pentru camerele 25, 84, 85; Alexa Nina – pentru camerele 69, 89; Jardan Pavel - pentru camerele 41, 44; Ceban Vladislav - pentru camera 46; Mustăță Ruslan - pentru camerele 86, 87; Cozma Oxana - pentru camerele 82, 83; Cartaleanu Eugenia – pentru camera 62; Pagur Anna - pentru camera 49; Berliba Daniel - pentru camera 65; Rufulea Valentina - pentru camerele 39, 45; Țapu Daniela - pentru camera 84; Postovoi Evlampia - pentru camerele 42, 43; Lipcan Ion - pentru camera 36; Cozmolici Dumitru - pentru camerele 34, 35; Boldesco Valeriu – pentru camerele 48, 68; Barcar Eugeniu - pentru camerele 75, 76; Sînica Natalia - pentru camerele 70, 71; Ceban Valentina - pentru camera 49; Moisei Fiodor - pentru camera 80; Ceban Diana - pentru camera 28; Banaga Adrian - pentru camera 26; Sînica Iurie - pentru camera 23; Anghenii Ana - pentru camerele 78, 79; Negară Ludmila - pentru camera 33; Curnic Parascovia - pentru camera 53; Scripnic Tatiana - pentru camerele 60, 61; Cucuruzac Margareta – pentru camerele 63, 37, 24; Tîrșina Mariana – pentru camera 66, toate amplasate în căminul pentru familii cu numărul cadastral 0100511.164.02, mun. Chișinău, str. I. Pelivan 30;

recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării de a-și da acordul la privatizarea spațiului locativ;

obligarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării să înainteze demers către Consiliul municipal Chișinău, Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale privind acordul la privatizarea spațiului locativ.

Prin Hotărârea din 23 august 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani cererea de chemare în judecată depusă de Josan Anatolie, Alexa Nina, Jardan Pavel, Ceban Vladislav, Mustăță Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban

Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana împotriva, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel instanța a constatat că, dreptul la locuință este un drept fundamental, care face parte din dreptul la viață decentă al persoanei sau familiei, iar Legea nr.75 din 30 aprilie 2015, în funcția acesteia de lege specială în domeniul asigurării funcționalității exercitării dreptului la locuință, stipulează expres condițiile și mecanismul apariției acestui drept, precum și cerințele de rigoare față de persoana care întrunește condițiile și cerințele legale pentru a exercita dreptul la locuință în condițiile Legii.

Astfel, nici Legea nr.75 din 30 aprilie 2015 și nici un alt act legislativ și/sau normativ nu identifică instituția recunoașterii dreptului la locuință, dat fiind faptul că, realizarea acestui se exercită doar de persoanele care întrunesc condițiile legale în acest sens, fiind exclusă vreo oportunitate de exercitare a acestuia prin recunoaștere.

Cu referire la cerința de obligare a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, instanța a conchis că privind eliberarea ordinelor de repartitie este una neîntemeiată. Instituția ordinelor de repartitie era înscrisă în Codul cu privire la locuințe al URSS Moldovenești, care a fost abrogat la 29 noiembrie 2015, odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la locuințe nr.75 din 30 aprilie 2015.

Noua lege a exclus instituția ordinelor de repartitie, fiind introduse în acest sens alte instrumente legale menite să asigure realizarea efectivă a dreptului la locuință a persoanelor care întrunesc condițiile legale în acest sens.

Cu referire la pretenția privind recunoaștere ca fiind ilegal refuzul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării de a-și da acordul la privatizarea spațiului locativ și obligarea înaintării unui demers către Consiliul municipal Chișinău, Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale privind acordul la privatizarea spațiului locativ, instanța a constatat că Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324 din 10 martie 1993, stabilește principiile și condițiile de bază ale privatizării fondului de locuințe, având scopul de realizare a drepturilor cetățenilor Republicii Moldova de a-și alege liber modalitatea de satisfacere a necesităților în locuință, asigurarea integrității fondului de locuințe, crearea de permise pentru formarea pieței de locuințe, nu identifică sub nici o formă și condiție obligativitatea obținerii vreo unui acord al terțului la realizarea de către persoana care întrunește condițiile legale de beneficiar al dreptului la privatizare și/sau oportunitatea respectiv a terțului de a se expune cu acord/dezacord în acest sens. Astfel, poziția unui terț care nu este înscris în lege drept participant al raporturilor de privatizare nu poate determina sau condiționa în vreun fel realizarea acestui drept.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 12 septembrie 2018, avocatul Beriozchin Ana acționând în interesele reclamantilor a declarat apel împotriva hotărârii din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de avocatul Beriozchin Ana în interesele reclamantilor și menținută hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

La 15 martie 2019, avocatul Beriozchin Ana în interesele lui Josan Anatolie, Alexa Nina, Jardan Pavel, Ceban Vladislav, Musteață Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana a declarat recurs împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate și transmiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Recurentul a declarat cerere de recurs în temeiul art.432 alin.(2) lit. a) b) și c) din Codul de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel. Prin cererea de apel suplimentară, au adus argumente suplimentare referitor la cerința privind recunoașterea dreptului la locuință, prin prisma normei de drept ce guvernează posesia bunului și folosinței bune-credințe în conformitate cu art.307 din Codul civil.

La fel, instanța de apel nu a dat o apreciere tuturor probelor, a lăsat fără răspuns unele argumentele și s-a limitat la concluziile trase de instanța de fond.

Recurenții au invocat că s-au instalat în cămin cu acordul administrației în gestiunea căreia se afla imobilul în perioada respectivă și-au perfectat viză de domiciliu, achită serviciile comunale, însă nu li s-a eliberat ordin de repartitie care să conțină data eliberării, numărul și suprafața locuinței, chiriașul principal și membrii familiei care dispun de dreptul de a locui.

Recurenții consideră că au obținut statut de chiriași și nu pot fi evacuați din cămin fără acordarea altui spațiu locativ, în sensul art. 110, 13 din Codul cu privire la locuințe din 3 iunie 1983, art. 30 din Regulamentul căminelor nr.214 din 21 iunie 1984 și Regulamentul nr. .405 din 25 noiembrie 1987 cu privire la acordarea încăperilor de locuit, acte normative care erau în vigoare la data instalării în cămin.

La examinarea cauze în fond instanțele investite cu judecarea fondului nu au dat o apreciere corespunzătoare normele de drept menționate.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 18 decembrie 2018.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expediat participanților la proces copia deciziei motivate, la 14 ianuarie 2019, însă la materialele dosarului lipsesc date referitoare la recepționarea acesteia.

Cererea de recurs a fost declarată la 15 martie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi

conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de avocatul Beriozchin Ana în interesele lui Josan Anatolie, Alexa Nina, Jardan Pavel, Ceban Vladislav, Musteață Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de avocatul Beriozchin Ana în interesele lui Josan Anatolie, Alexa Nina, Jardan Pavel, Ceban Vladislav, Musteață Ruslan, Cozma Oxana, Cartaleanu Eugenia, Pagur Anna, Berliba Daniel, Rufulea Valentina, Țapu Daniela, Postovoi Evlampia, Lipcan Ion, Cozmolici Dumitru, Boldesco Valeriu, Barcar Eugeniu, Sînica Natalia, Ceban Valentina, Moisei Fiodor, Ceban Diana, Banaga Adrian, Sinica Iurii, Anghenii Ana, Negară Ludmila, Curnic Parascovia, Scripnic Tatiana, Cucuruzac Margareta și Tîrșină Mariana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

